

KANTOVI TRANSCENDENTALNI ARGUMENTI

Marko Mladenović

JU Srednjoškolski centar "Petar Kočić" u Zvorniku
markomladenovic852@gmail.com

Kantovi transcendentni argumenti predstavljaju ključni element njegove filozofije, a posebno se odnose na njegovu kritiku metafizike.

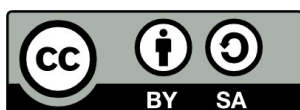
- Kant je smatrao da su tradicionalni metafizički argumenti, poput ontološkog dokaza Boga ili argumenta o slobodnoj volji, problematični zbog nedostatka čvrste temelje na kojima se temelje. Umesto toga, Kant se okrenuo razmatranju osnovnih uslova koji su nužni za naše iskustvo sveta, a koji u konačnici doprinose našem shvatanju objektivne stvarnosti.

Kantov transcendentni argument predstavlja ključan korak u ovom razmišljanju, a tvrdi da je zaključak pretpostavka i nužan uslov premise. Drugim rečima, Kant smatra da postoje određene pretpostavke koje moramo prihvatiti kako bismo uopšte mogli raspravljati o stvarnosti sveta. Ove pretpostavke uključuju kategorije razuma, kao što su vreme, prostor, uzročnost i nužnost, koje nam omogućuju da stvorimo razumevanje sveta oko nas.

Jedan od najpoznatijih primera Kantovog transcendentnog argumenta odnosi se na vreme i prostor. Kant tvrdi da je vreme nužna pretpostavka našeg iskustva sveta, te da bez nje ne bismo bili u mogućnosti percipirati uzastopne događaje kao nešto što se događa u vremenu. Slično tome, Kant tvrdi da je prostor nužna pretpostavka našeg iskustva sveta, te da bez nje ne bismo bili u mogućnosti razlikovati između pojedinosti u prostoru.

Osim toga, Kantova kritika metafizike takođe se odnosi na našu sposobnost prepoznati objektivne stvarnosti. Kant smatra da naša prepoznavanja ne mogu biti neovisna o našem umu, te da su naša prepoznavanja uslova kategorijama razuma koje se primenjuju na svet oko nas. Ovo dovodi do zaključka da ne možemo razumeti svet onakvim kakav jeste, već samo onakvim kakvim ga naš um interpretira.

- U zaključku, Kantovi transcendentni argumenti predstavljaju ključan element njegove filozofije, a naglašavaju nužnost pretpostavki koje su potrebne za naše razumevanje sveta. Kant smatra da su kategorije razuma poput vremena i prostora neophodne za naše iskustvo sveta, te da bez njih ne bismo bili u mogućnosti shvatiti objektivnu stvarnost.

Izvori:

Gorder, Justejn. *Sofijin svet*. Beograd, Geopoetika, 2020

Kant, Imanuel. *Logika*. Neven, 2008.

Web izvor:

<https://iep.utm.edu/kant-transcendental-idealism/>

<https://www.gardenofideasuw.com/articles/interview-craig-c-lasson>